

Nieuw licht op gebruiker van de perfin MK 1

Door Ton van Schijndel; uit: Perfinpost nr. 115, november 2015)

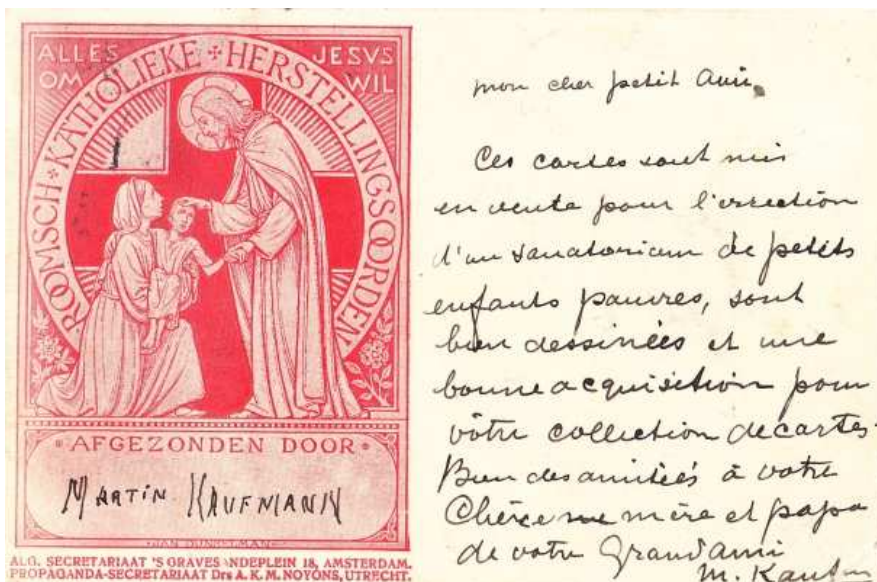
Eerder heb ik een artikel gewijd aan de perfin MK 1 in Perfinpost nr. 110 met als titel 'Perfin MK op een briefkaart van Valton & Zonen'. Het ging toen om de briefkaart hieronder.

Afb. 1 Briefkaart met perfin MK 1 uit 1912

Enige tijd geleden stuurde Nolco Oosterhagen, die me deze briefkaart had voorgelegd, scans toe van een andere briefkaart met de perfin MK 1.

Deze tweede kaart uit 1908 werpt een nieuw licht op de gebruiker van de perfin MK 1.

Afb. 2 Briefkaart met perfin MK 1 uit 1908

In het eerste artikel over MK 1 opperde ik de mogelijkheid dat de initialen M.K. hoorden bij Magazijn Keizershof dat als verkooppunt voor het ondergoed van Valton & Zonen destijds opereerde. Na uitgebreid onderzoek op basis van de tweede briefkaart kom ik nu tot een andere conclusie: de initialen zijn van **Martin Kaufmann jr.**

Er zijn twee dingen aan de tweede briefkaart uit 1908 die meteen opvallen: de afzender is Martin Kaufmann en de kaart is gericht aan de heer Jacques Valton, wonend bij Etienne Valton in Troyes, Frankrijk.

Valton & Zonen

In 1893 begon Pierre Valton in Troyes met de bonneterie Valton-Quinquarlet & Fils, gespecialiseerd in ondergoed, met name onderbroeken en hemden. Begin 1900 breidt Valton & Zonen uit naar onder andere Nederland en komt dan in Amsterdam terecht. Het is niet duidelijk hoe de contacten destijds tot stand zijn gekomen. Wel is duidelijk dat Martin Kaufmann nauwe contacten onderhoudt met de familie Valton, mede gezien de briefkaart uit 1908 (zie afb. 2) die hij richt aan Jacques, de (nog jonge) zoon van Etienne Valton in Troyes, die prentenbriefkaarten verzamelde. Etienne Valton was de zoon van Pierre Valton en was (in 1918) de uitvinder van de korte katoenen onderbroek zonder pijpen.

Wie was Martin Kaufmann jr.?

Het blijkt te gaan om de zoon van een andere fabrikant die ook Martin Kaufmann heette in die in de 19^e eeuw in Rotterdam actief was en in Amsterdam overleed in 1911.

Martin Kaufmann jr. werd geboren in 1870 en trouwde in 1897 met Liesje van Raalte. Oude krantenberichten laten zien dat hij de directeur was van Valton & Zonen in Amsterdam en daarnaast nog een aantal andere NV's onder zich had.

Naast directeur van de Nederlandsche Tricotfabriek was Martin Kaufmann jr. ook directeur van de NV Interbem, commissaris van de AMIH en directeur Bank voor Crediet-verschaffing en Beleggingen. Dat is waarschijnlijk de reden waarom hij zijn eigen initialen voor de perfin gebruikte.

Hij start met een vestiging van Valton & Zonen aan de Nieuwe Heerengracht 117 in Amsterdam (zie het adres op de eerste briefkaart, afb. 1). Maar al spoedig wordt dat pand te klein en wordt besloten ergens anders (aan de Amsteldijk in Nieuwer-Amstel, nu onderdeel van Amsterdam) een grotere fabriek te bouwen, die vooral voor het leger ondergoed gaat produceren.

Er bestaan plannen om aan den Buiten-Amstel, op Nieuwer-Amstelsch grondgebied, even over de grens van Amsterdam een groot fabrieksgebouw te vestigen, een weverij van wollen goederen van de firma Martin Kaufmann Jr.

Afb. 3 Deel van een krantenbericht uit het Nieuws van den Dag, 06-02-1911

Die plannen uit 1911 worden uiteindelijk in 1915 gerealiseerd. Aan de Amsteldijk wordt dan een nieuwe fabriek met directeurswoning in gebruik genomen. De naam is inmiddels veranderd in Nederlandsche Tricotfabriek v/h Valton & Zonen. Er werken dan ca. 300 arbeiders. Zie afbeelding 4.

Afb. 4 Nederlandsche Tricotfabriek v/h Valton & Zonen aan de Amsteldijk.
Bron: Beeldbank Stadsarchief Amsterdam.

DE BEZOEKEN VAN DEN FRANSCHEN GEZANT.

De Fransche gezant bij ons hof heeft gisteren een bezoek gebracht aan de tricottfabriek Valton en Zonen te Amsterdam, directeur de heer Martin Kaufmann Jr.

Afb. 5 Krantenbericht uit het Vaderland, 20-06-1923.

Martin Kaufmann was ook kunstliefhebber en mecenas. Als directeur Bank voor Crediet-verschaffing en Beleggingen heeft hij de bekende kunstschilder Jan Sluijters mogelijk lange tijd financieel ondersteund. Deze heeft rond 1925 een portret van hem gemaakt (zie afbeelding 6).

Afb. 6 Portret van Martin Kaufmann jr., geschilderd door Jan Sluijters rond 1925. De afbeelding is afkomstig van het RKD (Rijksbureau voor Kunst- historische Documentatie).

Martin Kaufmann wordt op 23 mei 1932 failliet verklaard, ongetwijfeld het gevolg van de wereldwijde economische crisis in die tijd. Dat grijpt hem dermate aan dat hij nog geen twee weken later op 61-jarige leeftijd een eind aan zijn leven maakt.

- Met dank aan Nolco Oosterhagen voor het beschikbaar stellen van afbeeldingen van de twee briefkaarten met MK 1-perfin.
- De gebruikte krantenberichten vond ik via www.delpher.nl.

Ton van Schijndel